

בית המשפט העליון

בג"ץ 4988/19 סיגלית רוזנצוויג מויסה נ' הרשות לשירותים ציבוריים - חשמל

תאריך מתן פסק הדין: 20.1.2022

הרכב השופטים: השופט י' עמית, השופטת ד' ברק-ארז, השופט ד' מינץ

בית המשפט העליון דן בעתירה שהוגשה נגד ההסדרים החלים על גביית חובות של צרכנים בתיים בגין צריכת חשמל, ובכלל זה באפשרות הניתוק של אספקת חשמל לבתיהם, כפי שזו נקבעה באמות המידה שהותקנו על-ידי הרשות לשירותים ציבוריים – חשמל (להלן: **אמות המידה ו-רשות החשמל**). העותרים טענו כי יש להרחיב את הגדרת האוכלוסיות המוגנות מפני ניתוק בשל חוב, כי יש להבטיח הענקת זכות טיעון סדורה לפני ניתוק, וכן כי יש להורות על ביטולה של האפשרות לגבות חלק מחובות העבר על-ידי קיזוז מתשלום עבור צריכת חשמל עתידית. במהלך התקופה שבה נדונה העתירה הורחבה ההגנה מפני ניתוק ביחס לקטגוריות נוספות של מקרי צורך רפואיים, אך לא הוכנסו שינויים אחרים.

בפסק דינו, בית המשפט העליון קבע (מפי השופטת **ברק-ארז** ובהסכמת השופטים **עמית ומינץ**), שאספקת חשמל בסיסית נחשבת כיום למצרך חיוני שלא ניתן לנהל אורח חיים שגרתו בלעדיו. על כן, נקבע כי אספקת החשמל קשורה בקשר הדוק לזכות לקיום מינימלי בכבוד או לזכות לחיים ולבריאות, ולכן ההגנה עליה קשורה להגנה על הזכות החוקתית לכבוד האדם. לפיכך נקבע בפסק הדין, כי אין די במעגל הצרכנים המוגן על-פי ההסדר הקיים מפני ניתוק מאספקת חשמל – הכולל ניצולי שואה ומי שהוגדרו כ"צרכנים שאספקת חשמל חיונית להם" מטעמי בריאות, על-פי רשימה סגורה. תחת זאת, נפסק כי רשות החשמל נדרשת לתקן את אמות המידה כך שייקבע כי צרכנים לא ינותקו מאספקת חשמל סדירה לביתם אם יוכיחו שהם נתונים במצב של עוני קשה או בקשיים כלכליים המשתלבים עם מצב רפואי, באופן המצדיק להימנע מניתוק. בנסיבות אלה, כך נקבע, חברת החשמל תידרש לגבות את החוב באמצעי גבייה אזרחיים מתונים יותר, שאינם כרוכים בניתוק החשמל. עוד קבע בית המשפט העליון כי על רשות החשמל להסדיר באמות המידה קיומו של הליך לשמיעת טענותיו של הצרכן ולבחינת נסיבותיו הפרטניות בטרם קבלת החלטה על ניתוק מאספקת חשמל, כמתחייב מכללי המשפט המינהלי. בהמשך לכך הוטל על חברת החשמל לאמץ נוהל מסודר ומפורט שיקבע את העקרונות המעשיים ליישום ההסדר המתוקן כפי שיעוגן באמות המידה.